

Vesistökuunnostukset ja rahoitus

Kirkkonummen vesi-ilta 28.8.2019

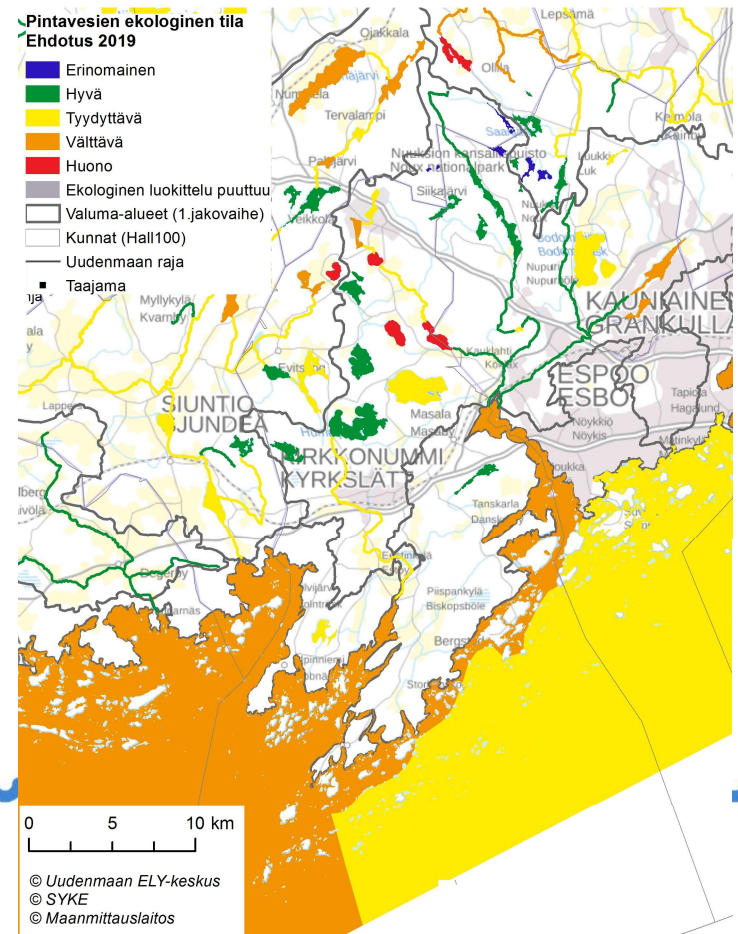
Tiina Ahokas, Uudenmaan ELY-keskus

Vaikuta vesiin!

Tavoitteena vesien hyvä ekologinen tila

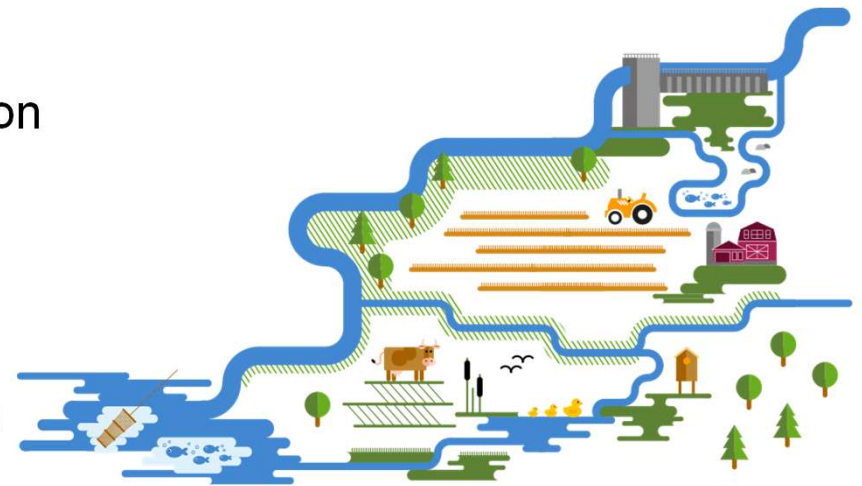
- Arvio vesien ekologisesta tilasta on päivitetty ELY-keskuksessa
 - Mukana rannikkovedet, vähintään 50 ha järvet ja valuma-alueeltaan vähintään 40 km² joet
- Kirkkonummen vesistöistä Petäjärven ja Kaljärven tila on kohentunut huonosta välttävään
- Uutta luokitusta voi tarkastella Vesikartalta <http://paikkatieto.ymparisto.fi/vesikartta>
- **Vesien tilaa parantavia toimia tarvitaan edelleen**

Vaikuta vesiin!

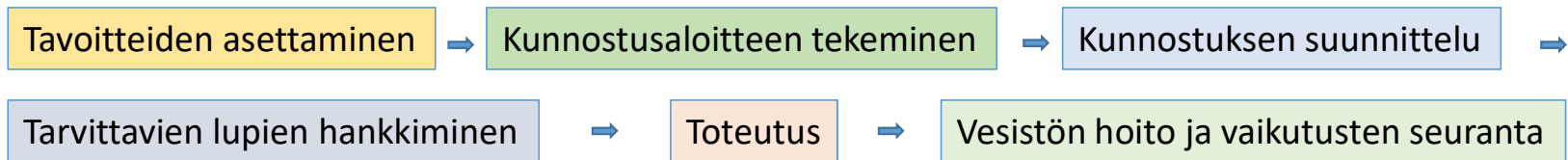
Toimenpiteitä vesistössä ja valuma-alueella

- Suojavyöhykkeiden ja kosteikkojen perustaminen
- Kipsin/rakennekalkin levitys maatalousalueilla fosforin huuhtoutumisen vähentämiseksi
- Hulevesien hallintatoimenpiteet
- Haja-asutuksen jätevesien käsittely kuntoon
- Järvikunnostus
 - Hoitokalastus, vesikasvien niitto, hapetus
- Virtavesikunnostus
 - Kalojen noususteiden poistaminen
 - Kutusoraikot ja uoman virtauksen monipuolistaminen

Vaikuta vesiin!

Kunnostuksen suunnittelu

- Tavoitteiden asettamista varten tarvittavia tietoja ovat:
 - perustiedot kohteesta (mm. valuma-alueen koko ja maankäyttö, kunnostettavan kohteen pinta-ala tai pituus)
 - hydrologiset perustiedot (mm. syvyytiedot, virtaama, veden viipymä)
 - vedenlaatutiedot
 - keskeiset kuormituslähteet
 - kasvillisuuden ja kalaston tila
 - kohteen ja sen ranta-alueiden käyttö (esim. kalastus, vedenotto, veneily)

Vaikuta vesiin!

Tietoa ELY-keskuksesta

- Vesistökunnostuksen suunnittelussa tarvittavaa taustatietoa löytyy mm. ELY-keskuksesta
- Vedenlaatu
 - ELY-keskus ja kunnat seuraavat alueensa vesien tilaa
 - Syke.fi -> Avoin tieto -> [Ympäristötietojärjestelmät](#) -> Hertta -> Pintavesien tila
 - ELYn vesiensuojeluasiantuntijat neuvovat tietojen etsimisessä ja käytössä
- Luonnonsuojelu
 - Vesistökunnostuksen yhteydessä huomioitava myös mahdolliset suojelualueet ja Natura-alueet
- Valuma-alueella toteutetut ja vireillä olevat
 - maatalouden perkaushankkeet
 - metsien kunnostusojitushankkeet
 - vesistökunnostukset
 - ELYn vesilain valvojat ja vesitalousasiantuntijat neuvovat näissä asioissa

Vaikuta vesiin!

www.ely-keskus.fi -> [Asiantuntijahaku](#)

Luvat ja ilmoitukset

- Vesilain (587/2011) mukaan ruoppauksesta ja kasvillisuuden niitosta on ilmoitettava ELY-keskukselle ja vesialueen omistajalle 30 vrk ennen toimenpiteen suorittamista.
- Yli 500 m³ ruoppauksen tekeminen edellyttää aina aluehallintoviraston (AVI) luvan hakemista.
- Keskivedenkorkeuden muuttaminen vaatii vesilain mukaisen luvan
 - Esim. veden pinnan nosto ja patojen purkaminen ovat toimenpiteitä, joiden yhteydessä luvan tarve pitää arvioida
- Purokunnostuksesta esim. soraistamalla tulee tehdä ilmoitus ELY-keskukseen
- Kunnostuksiin tarvitaan aina maa- ja vesialueen omistajan lupa

Vaikuta vesiin!

Asiantuntijatuki kunnostusten toteuttamiselle

- Valtion omajohtoisista hankkeista siirrytty avustamiseen ja asiantuntijatukeen
- ELY-keskuksesta asiantuntijatukea ideasta toteutukseen asti
 - Hankkeiden esivalmistelu ja kumppanuuksien löytäminen
 - Suunnitelmien toteutus- ja avustuskelpoisuuden tarkastaminen
 - Avustukset ja apua rahoituskanavien löytämiseksi
- **Kannattaa ottaa yhteyttä ELY-keskukseen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa**

Vaikuta vesiin!

Kunnostuksen suunnittelu

- Lisää tietoa ja esimerkkejä kunnostussuunnitelmista:

www.ymparisto.fi

- Vesi > Vesistöjen kunnostus > Kunnostushankkeen suunnittelu ja toteutus
- SYKE:n Vesistökuunnostusverkosto

Vaikuta vesiin!

Rahoitusvaihtoehtoja vesien kunnostukseen

- Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen avustukset vesistö- ja kalataloushankkeisiin
- Vesiensuojelun tehostamisohjelma
- Maaseudun kehittämisohjelman Leader-hanketuet

Vaikuta vesiin!

ELY-keskuksen myöntämät avustukset

Ympäristöministeriön hallinnonalan sekä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan harkinnanvaraiset valtionavustukset

- Vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden toteuttamiseen
 - Mm. Mankinjoen kunnostuksen suunnittelu on tavoitteena Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelmassa 2016–2021
- Haja-asutuksen jätevesineuvontaan
- Vesistötoimenpiteiden tukemiseen

www.ely-keskus.fi

Etusivu > Palvelut > Rahoitus ja avustukset > Ympäristö

Vaikuta vesiin!

Avustukset kalatalouden edistämiseen

Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen

- Kalatalousviranomaisen myöntää virtavesikunnostushankkeisiin
 - Uudellamaalla Varsinais-Suomen ELY
- Rahoitusta ohjataan kansallisen kalatiestrategian, vesien kunnostusstrategian ja vesien- ja merenhoidon linjausten mukaisesti
 - <http://mmm.fi/kalat/strategiat-ja-ohjelmat/kalatiestrategia>
 - http://www.ym.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Julkaisut/YMra_92013_Vesien_kunnostusstrategia%284730%29
 - http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Vesi/Vesienhoitosuunnitelmat_merenhoitosuunni%2831212%29
- Tavoitteena on lisätä ulkopuolista rahoitusta ja ulkopuolisia toimijoita
- Määräraha soveltuu myös EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen

Vaikuta vesiin!

Vesiensuojelun tehostamisohjelma

Ohjelman teemat

- Uusia keinoja maatalouden vesiensuojeluun
 - Vesitalouden hallinta maa- ja metsätaloudessa
 - Vesistöjen kunnostushankkeet ja niitä toteuttavien toimijoiden verkostojen tukeminen
 - Seuraava avustusten hakuaika syksyllä
 - Kaupunkivesien haitallisten aineiden vähentäminen
 - Ensimmäinen avustushaku käynnissä 30.8. saakka
 - Riskihylkyjen puhdistaminen öljystä
 - Tutkimus ja kehitystyö
- www.ym.fi/vedenvuoro

Vaikuta vesiin!

Rahoitusta vaikuttaville vesiteoille

Onko sinulla mielessäsi hanke, jossa

- kunnostetaan vesistöjä tai vahvistetaan vesiensuojelutoimijoiden alueellista verkostoitumista,
- vähennetään kaupungeissa haitallisten aineiden päästöjä vesiin tehostamalla jätevesien käsittelyä ja pidättämällä hulevesiä luontopohjaisiin menetelmiin.

Voit hakea vesiensuojelun tehostamisohjelmasta rahoitusta vesistökunnostushankkeelle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskus) avustushauissa. Kaupunkivesien tilaa parantaviin hankkeisiin voi hakea rahoitusta Etelä-Savon ELY-keskuksen hauissa. Katso lisää rahoitushauista ym.fi/vedenvuoro

Avustamisen yleiset edellytykset

- Avustusta voidaan myöntää yleishyödyllisiin hankkeisiin, joiden tarkoituksena on mm.
 - edistää vesistöjen monipuolista käyttöä ja hyvää tilaa,
 - turvata luonnon monimuotoisuutta,
 - vahvistaa uhanalaisten tai vaarantuneiden kalakantojen elinvoimaisuutta tai
 - vähentää tulva- ja kuivuusriskejä.
- Hankkeen avustamisen yleisenä edellytyksenä on, että:
 - 1) hankkeen kustannukset ovat kohtuulliset sillä saavutettaviin hyötyihin verrattuna; ja
 - 2) avustuksen saaja kykenee luotettavasti valvomaan avustuksen käyttöä, vastaamaan hankkeen toteuttamisesta ja toteutuksen jälkeisistä velvoitteista sekä huolehtimaan hankkeella saatavan hyödyn säilymisestä.
- Avustuksen saamiseksi hakijan tulee yleensä olla esimerkiksi rekisteröitynyt yhdistys, vesialueen osakaskunta, vesilain mukainen yhteisö, kalastusalue tai kunta.
- Tarkemmin avustamisen edellytyksistä: valtionavustuslaki (668/2001) ja valtioneuvoston asetus vesistön ja vesiympäristön käyttöä ja tilaa parantavien hankkeiden avustamisesta (714/2015)

Vaikuta vesiin!

Esimerkkejä ELYn avustamista hankkeista

- Pitkjärven ja Lippajärven kunnostushanke, Espoon kaupunki
- Vajaasti hyödynnettävän kalan poisto, Vihdin Enäjärven suojeluyhdistys ry
- Tuusulanjärven kunnostushanke, Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä
- Hormajärven hoito- ja kunnostushanke 2018, Hormajärvi-yhdistys
- Perälänjärven niitto, Pohjois-Kirkkonummen yhteisen vesialueen osakaskunta
- Hiidenveden kunnostus 2016-2021, Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry
- Siuntionjoki 2030: Siuntionjoen vesistö kohti hyvää tilaa, Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry
- Mäntsälänjoen kunnostus 1. vaihe, Mäntsälän kunta

Vaikuta vesiin!

Muuta vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden avustamisesta

- Avustusta on myönnetty yleensä 30 - 50 % hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista. Myös vastikkeetonta työtä voi sisältyä kustannuksiin.
 - Avustuksen osuus voi kuitenkin olla tätä suurempi silloin, kun:
 - 1) hanke edistää vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisen vesienhoitosuunnitelman ja merenhoitosuunnitelman sekä niitä toimeenpanevien toimenpideohjelmien toteuttamista;
- Avustusta on haettava ennen hankkeen toimenpiteiden aloittamista.
- Avustusmäärään vaikuttavat hankkeella saavutettavat hyödyt, hankkeen kokonaiskustannukset, hankkeen muut avustukset ja käytettävissä olevat määrärahat.
 - ELY-keskus hakee ministeriöltä määrärahan sen mukaan paljonko tulee avustuskelpoisia hakemuksia

Vaikuta vesiin!

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014-2020 – Leader-hankkeet

Leader Pomoväst Kirkkonummen alueella

- Yleishyödylliset hankkeet
 - Mm. maaseudun ympäristön viihtyvyyden parantamiseen
 - Tuen saamisen ehtona on, että siitä saatava hyöty ohjautuu alueen asukkaille ja muille toimijoille.
- Tänä vuonna tuetaan ensisijaisesti hankkeita, jotka edesauttavat toteuttamaan strategian "Luonto - kehittämismahdollisuus"-toimenpidekokonaisuutta.
- Hakuaika 30.9.2019

www.pomovast.fi

Vaikuta vesiin!

Kiitos!

Kuva: Tero Taponen

Vaikuta vesiin!